who keeps the sacred fire, अग्निहोत्रिन्. -तिः-ती *f.* Going; one who goes.

अङ्कस् *n.* [अञ्च्-असुन् कुत्वम्] 1 A mark. -2 The body. -3 a curve or bend; पथामङ्कांस्यन्वापनीफणत् Rv. 4. 40. 4.

अङ्कित *a.* marked, branded; स्वाहास्वधावषट्कारैरङ्कितं मेषवाहनम् numbered, calculated, counted.

अङ्कुटः (ety. ?) A key.

अङ्कुपम् Ved. Water.

अङ्कुरः-रम् [अङ्क्-ऊरच् Uṇ 1. 38] A sprout, shoot, blade; दर्भाङ्कुरेण चरणः क्षतः Ś. 2. 12; 'a little bloomed flower;' स नानाकुसुमैः कीर्णः कपिः साङ्कुरकोरकैः Rām 5.1.49. oft. in comp. in the sense of 'pointed', 'sharp' &c.; मकरवक्त्रदंष्ट्राङ्कुरात् Bh. 2. 4 pointed jaws; नृसिंहस्य नखाङ्कुरा इव K. 4 pointed nails; कुरण्टकविपाण्डुरं दधति धाम दीपाङ्कुराः Vb. 4. 1; पतङ्गपवनव्यालोलदीपाङ्कुरच्छायाचञ्चलम् Bh. 3.68 unsteady like the pointed flame of a lamp; (fig.) scion, offspring, progeny; अनेन कस्यापि कुलाङ्कुरेण Ś. 7. 19 sprout or child of some one; अन्वयाङ्कुरम् Dk. 6 -2 Water. -3 Blood. -4 A hair. -5 A tumour, swelling.

अङ्कु (कू) रित *a.* [अङ्कुरा अस्य सञ्जाताः, तारका° इतच्] Having sprouts; °तं मनसिजेनेव V. 1. 13 as if Love has put forth sprouts. -2 Blotched, having boils on the skin; निद्राङ्कुरङ्कूरितहस्तलक्ष्यः Mātaṅga L. 5. 2; °घर्मसलिलः Dk. 125 with drops of perspiration bursting forth.

अङ्कुरकः [अङ्क्यते तृणादिना संचीयतेऽसौ; अञ्च्-घुरच् ततः क] An abode of birds, animals; a nest (of birds).

अङ्कुशः [अङ्क्-लक्षणे उशच् Uṇ 4. 107] A hook, a goad; Proverb: विक्रीते करिणि किमङ्कुशे विवादः why higgle about a trifling thing when the whole bargain (of which it forms part) has been struck; the goad ought to follow the elephant; संनिवेश्य कुशावत्यां रिपुनागाङ्कुशं कुशम् R. 15. 97; (fig.) one who checks, a corrector, governor, director; त्यजति तु यदा मोहान्मार्गं तदा गुरुरङ्कुशः Mu. 3. 6; कुशं द्विषामङ्कुशम् R. 16. 81; (= Preventor) सिद्धेः पूर्वोऽङ्कुशस्त्रिविधा Sāṅkhya. K. 51. a restraint or check; निरङ्कुशाः कवयः poets have free license or are unfettered; pinching; पादाकर्षसन्धानैस्तोमराङ्कुशलासनैः Mb. 7. 142. 45. -शी one of the 24 Jaina Goddesses. [cf. Germ. *angel.*] -**Comp.** -ग्रहः an elephant-driver; अन्वेतुकामोऽवमताङ्कुशग्रहः Śi. 12. 16 -दुर्धरः [तृ. त. अङ्कुशेन दुःखेन धार्यते] a restive elephant. -धारिन् *m.* a keeper of an elephant. -मुद्रा [अङ्कुशाकारा मुद्रा] a mark resembling a goad in form (ऋज्वीं च मध्यमां कृत्वा तन्मध्यं पर्वमूलतः। तर्जनीं किञ्चिदाकुञ्चेत् सा मुद्राङ्कुशसंज्ञिता ॥).

अङ्कुशित *a.* [इतच्] Urged on by a hook, goaded.

अङ्कुशिन् *a.* [अस्त्यर्थे इनि] Having a hook or goad; laying hold of with a hook.

अङ्कूयत् *a.* Ved. Moving tortuously to escape यमङ्कूयन्तमानयन् Rv. 6. 15. 17.

अङ्कूरः [अङ्क्-खर्जूरादित्वात् ऊरच्] A sprout, See अङ्कुर; दशरथकुलाङ्कूरमायम् Mv. 6. 45.

अङ्कूषः [अङ्क्-ऊषच्] = अङ्कुश q. v.

अङ्कोटः-ठः-लः [अङ्क्यते लक्ष्यते कीलाकारकण्टैः; अङ्क् ओट-ठ-ल] N. of a tree (Mar. पिस्ता), Alangium Hexapetalum; अङ्कोलाश्च कुरण्टाश्च Rām. 4. 1. 80. Walnut (Mar. अक्रोड); अङ्कोलैर्भव्यतिनिशैः Rām 2. 99. 8. so अङ्कोलकः, स्वार्थे कन्; अङ्कोलिका. -**Comp.** -सार a sort of poison prepared from the Aṅkola plant.

अङ्कोलिका (probably a corruption of अङ्कपालिका) An embrace.

अङ्ख् 10. P. (अङ्खयति) 1 To crawl. -2 To cling. -3 To check, hold back.

अङ्ग् 1 P. (अङ्गति, आङ्ग, अङ्गितुम्) To go, walk.-10 P. 1 To walk, go round. -2 To mark (cf. अङ्क्). -With परि (पलि) to stir up. -विपलि to envelop, veil.

अङ्ग *ind.* A vocative particle meanig 'well', 'well, sir', 'indeed', 'true'; 'assent' (as in अङ्गीकृ); अङ्ग कच्चित्कुशली तातः K. 221; प्रभुरपि जनकानामङ्ग भो याचकस्ते Mv. 3. 5; अङ्ग अस्ति कश्चिद्विमर्दको नामात्रभवतः Dk. 59; अङ्ग कुरु, अङ्ग पच P. VIII. 1. 33. Sk; अङ्गाधीष्व भक्तं तव दास्यामि P. VIII. 2. 96 Sk; समनद्ध किमङ्ग भूपतिः Śi. 16. 34, 2. 12; यदि मनसि शमः किमङ्गचापम् Ki 10. 55, 13. 65; used with किम् in the sense of 'how much less', or 'how much more;' शक्तिरस्ति कस्यचिद्विदेहराजस्य छायामप्यवस्कन्दितुं किमङ्ग जामातरम् Mv. 3; तृणेन कार्यं भवतीश्वराणां किमङ्ग वाग्हस्तवता नरेण Pt. 1. 71. Lexicographers give the following senses of अङ्गः -क्षिप्रे च पुनरर्थे च सङ्गमासूययोस्तथा। हर्षे संबोधने चैव ह्यङ्गशब्दः प्रयुज्यते॥

अङ्गम् [अम् गत्यादौ बा०-गन्; according to Nir. अङ्ग, अङ्गनात् अञ्चनात् वा] 1 The body. -2 A limb or member of the body; शेषाङ्गनिर्माणविधौ विधातुः Ku. 1. 33; क्लेशस्याङ्गमदत्वा Pt. 5. 32 without undergoing troubles; इति स्वप्नोपमान्मत्वा कामान्मा गास्तदङ्गताम्। Ki. 11. 34 do not be influenced or swayed by them (do not be subject to them) -3 (*a.*) A division or department (of anything), a part or portion, as of a whole; as सप्ताङ्गम् राज्यम्, चतुरङ्गम् बलम्, चतुःषष्ट्यङ्गम् ज्योतिःशास्त्रम् see the words; गीताङ्गानाम् Pt. 5. 56; यज्ञश्चेत्प्रतिरुद्धः स्यादेकेनाङ्गेन यज्वनः Ms. 11. 11. (Hence) (*b.*) A supplementary or auxiliary portion, supplement; षडङ्ग or साङ्ग वेदः A peculiar use of the word अङ्ग in masculine gender may here be noted वेदांश्चैव तु वेदाङ्गान् वेदान्तानि तथा स्मृतीः। अधीत्य ब्राह्मणः पूर्वं शक्तितोऽन्यांश्च संपठेत् Bṛhadyogiyājñavalkya Smriti 12. 34. (*c.*) A constituent part, essential requisite or component; सर्वैर्बलाङ्गैः R. 7. 59; तदङ्गमग्र्यं मघवन् महाक्रतो R. 3. 46. (*d.*) An attributive or secondary part; secondary, auxiliary or dependent member (serving to help the principal one) (opp. प्रधान or अङ्गिन्); अङ्गी रौद्ररसस्तत्र सर्वेऽङ्गानि रसाः पुनः S. D. 517; अत्र स्वभावोक्तिरुत्प्रेक्षाङ्गम् Malli. on Ki 8. 26. (*e.*) An auxiliary means or expedient (प्रधानोपयोगी उपायः or उपकरणम्); सर्वकार्यशरीरेषु मुक्त्वाङ्गस्कन्धपञ्चकम्। मन्त्रो योध इवाधीर सर्वाङ्गैः संवृतैरपि॥ Śi. 2. 28-29; See अङ्गाङ्गि, पञ्चाङ्ग also (*the angas* of the several sciences